

Racisme Institucional a la Formació Professional



Els últims anys, la Formació Professional (FP) ha guanyat pes, amb un augment del 32,6% en la matriculació d'alumnes en cinc anys. Aquest increment evidencia la importància de l'FP com a eina clau per a la integració sociolaboral dels joves. No obstant això, els alumnes migrants en situació irregular es troben amb barreres significatives que limiten les seves oportunitats de formació i desenvolupament professional.

Una resolució recent del Departament d'Educació ha establert que els estudiants d'FP que no disposen de documents legals de residència hauran de fer activitats alternatives a les pràctiques en empreses, ja que la seva situació administrativa impedeix que es puguin donar d'alta a la Seguretat Social. Aquestes activitats poden incloure projectes, treballs de síntesi o similars, amb l'objectiu de proporcionar les competències que s'adquiririen durant les pràctiques empresarials. Tot i això, la càrrega de treball només ha de ser equivalent, com a mínim, a la meitat de les hores de pràctiques, la qual cosa suposa un desavantatge clar respecte als seus companys amb situació de regularització. Això suposa un nou increment de feina per als docents, que hauran de dissenyar i preparar aquestes activitats substitutòries.

Aquesta situació és conseqüència directa de la Llei d'Estrangeria, que imposa obstacles significatius a la regularització dels migrants. La reforma del Reglament de la Llei Orgànica 4/2000 continua sent una llosa insalvable per als migrants que no compleixen els requisits econòmics i administratius necessaris per obtenir un permís de treball. El fet que el permís de residència per arrelament per formació no permeti treballar, sinó només estudiar, a banda de l'esmentat problema, també complica la subsistència dels alumnes durant aquest període de formació.

L'educació i, en particular, la Formació Professional, són fonamentals per a la integració dels joves migrants. La reforma recent de l'FP a Espanya ha augmentat significativament les hores de Formació en Centres de Treball, i reconeix la importància de les pràctiques laborals com a part essencial del procés formatiu. Aquestes pràctiques no només proporcionen experiència real en el camp laboral, sinó que també faciliten la creació de xarxes professionals i la possibilitat de trobar feina després de finalitzar els estudis.

La decisió de limitar l'accés dels alumnes migrants a les pràctiques en empreses posa en evidència un clar cas de racisme institucional, on els drets i les oportunitats no són iguals per a tots. Aquesta exclusió no només afecta el seu aprenentatge i experiència professional, sinó que també perpetua les barreres estructurals que dificulten la seva integració efectiva a la societat. Mentre que es reconeix la importància de les pràctiques per a alguns alumnes, per a altres aquestes oportunitats són negades per raons administratives, la qual cosa és una mostra clara d'una discriminació institucionalitzada.

És cabdal que les polítiques educatives i laborals siguin inclusives i garanteixin igualtat d'oportunitats per a tots els estudiants, amb independència de la seva situació administrativa. Això inclou la revisió de les normatives que impedeixen l'alta a la Seguretat Social d'estudiants migrants, així com la implementació de mesures que assegurin que tots els alumnes puguin accedir a les mateixes oportunitats de formació i pràctiques.

En un moment en què l'FP té un paper central al sistema educatiu espanyol, és vital abordar les desigualtats existents i assegurar que tots els joves, inclosos els migrants en situació irregular, tinguin les mateixes oportunitats d'aprenentatge i desenvolupament professional. Només així es podrà avançar cap a una societat més justa i inclusiva, en la qual l'educació sigui realment un motor d'integració i igualtat.